

YÖNETMELİK

Tarsus Üniversitesinden:

TARSUS ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Tarsus Üniversitesine bağlı enstitüler tarafından güz ve bahar yarıyıllarında yürütülen lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlar ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Tarsus Üniversitesine bağlı enstitülerde örgün eğitim, ikinci öğretim veya uzaktan öğretim yoluyla yürütülen tezli ve tezsiz yüksek lisans ile doktora programlarından oluşan lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlara ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Akademik takvim: Her yıl Senato tarafından belirlenen lisansüstü eğitim-öğretim döneminde yarıyıl, ders, sınav ve benzeri tarihleri belirten takvimi,
- b) ALES: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını,
- c) Anabilim dalı (ABD): 3/3/1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisans Üstü Eğitim Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliğinin 5 inci maddesinde anabilim dalı için tanımlanan ve enstitüde eğitim-öğretim programı bulunan anabilim dalını,
- ç) Anabilim dalı başkanı: (c) bendinde tanımlanan akademik birimin başkanını,
- d) Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS): Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinde yedinci ve sekizinci düzey için belirlenen ve program bazında öngörülen bilgi, beceri ve yetkinliklerin kazandırılmasına dayalı öğrenci iş yükünü esas alan sistemi,
- e) Bilimsel hazırlık: Lisansüstü programlara kabul edilen öğrencilerin gerektiğinde eksikliklerini gidermek için en fazla bir takvim yılı süren ders tamamlama eğitimini,
- f) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez dönemlerinde bilimsel konularda rehberlik etmek üzere EYK tarafından atanan en az doktora derecesine sahip öğretim elemanını,
- g) Dönem projesi: Tezsiz yüksek lisans eğitimi sırasında araştırılan ve/veya incelenen bilimsel bir konunun bilimsel araştırma raporu biçiminde sunulduğu proje çalışmasını,
- ğ) Enstitü: Üniversiteye bağlı ilgili enstitüleri,
- h) Enstitü kurulu (EK): İlgili enstitü kurulunu,
- ı) Enstitü müdürleri kurulu (EMK): Rektör veya görevlendireceği bir rektör yardımcısı başkanlığında Üniversite enstitü müdürlerinden oluşan ve çalışma esasları Senato tarafından belirlenen kurulu,
- i) Enstitü yönetim kurulu (EYK): İlgili enstitü yönetim kurulunu,
- j) Müdür: İlgili enstitünün müdürünü,
- k) Öğrenci: Lisansüstü öğretim amacıyla enstitüye kayıtlı öğrenciyi,
- l) ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığını,
- m) Özel öğrenci: Enstitü yönetim kurulu kararıyla geçici kaydı yapılarak bir yarıyıl en çok iki ders alma izni verilen ve izin verilen derslerin faaliyetleri dışında öğrencilik haklarından yararlandırılmayan öğrenciyi,
- n) Rektör: Tarsus Üniversitesi Rektörünü,
- o) Seminer: Lisansüstü öğrencilerin hazırladıkları, bilimsel bir konunun incelenip irdelenmesine dayanan sözlü olarak sunulup değerlendirilen yazılı bir rapordan oluşan çalışmayı,
- ö) Senato: Tarsus Üniversitesi Senatosunu,
- p) Tez: Tezli yüksek lisans veya doktora eğitiminin amacına yönelik olarak hazırlanan bilimsel bir çalışmayı,
- r) Ulusal kredi: Bir lisansüstü dersin yarıyıl değeri, bir yarıyıl devam eden bir dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamını,
- s) Uzmanlık alan dersi: Öğretim elemanının, danışmanlığını yaptığı lisansüstü öğrencisine bilimsel çalışma alanındaki bilgi, görgü ve tecrübelerini aktardığı, bilimsel etik hakkında bilgilendirdiği, çalışma disiplini ve güncel literatürde araştırma yapma becerisini kazandırdığı ve öğrencinin tez, sergi veya proje çalışmasının bilimsel temellerini oluşturduğu haftada 4 saat olarak açılan, öğrenciye hitap eden, öğretim elemanının etkin olarak katıldığı,

haftalık ders programında günü, yeri ve saati belirlenmiş, EYK'nın danışman atamasını onaylamasıyla başlayan ve yarıyıl ve yaz tatillerinde de olmak üzere kesintisiz olarak öğrencinin öğrenim süresinin bitimine kadar devam eden ve sınav ücreti ödenmeyen teorik dersi,

- ş) Üniversite: Tarsus Üniversitesini,
  - t) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Lisansüstü programlar

MADDE 5 – (1) Lisansüstü öğretim; birinci öğretim, ikinci öğretim veya uzaktan öğretim yoluyla yürütülen tezli yüksek lisans; birinci öğretim, ikinci öğretim veya uzaktan öğretim yoluyla yürütülen tezsiz yüksek lisans; doktora, sanatta yeterlik ve bütünlük doktora programlarından oluşur.

(2) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez.

Lisansüstü programların açılması ve yürütülmesi

MADDE 6 – (1) Açılacak lisansüstü programlar; güz ve bahar olmak üzere yarıyıl esasına göre düzenlenir. Program açma teklifleri YÖK'ün ilgili kararları çerçevesinde, EK'nın önerisi, Senatonun kararı ve YÖK'ün onayı ile kesinleşir.

(2) İlgili ABD kurulunun talebi, EK'nın önerisi, Senato onayı ve YÖK kararıyla mevcut ABD'den farklı bir ad taşıyan bir başka lisansüstü program da açılabilir.

(3) EK'nın önerisi, Senatonun onayı ve YÖK kararı ile lisansüstü eğitim yapmak üzere, bir fakülte, bölüm veya anabilim dalından farklı bir ad taşıyan, disiplinlerarası bir ABD kurulabilir. Bu tür bir ABD başkanı, ilgili dekanların görüşleri alınarak, enstitü müdürü tarafından üç yıl süre ile atanır.

(4) İkinci lisansüstü öğretim programları tezli ve tezsiz yüksek lisans eğitimi YÖK'ün belirlediği esaslar çerçevesinde EK'nın önerisi, Senatonun onayı ve YÖK kararı ile yürütülebilir.

(5) Doktora programları yurt içi ve yurt dışı entegre doktora programları şeklinde de düzenlenebilir. Bu programların uygulama usul ve esasları, ABD önerisi, EK'nın teklifi, Öğretim Üyesi ve Araştırmacı Yetiştirme Kurulunun görüşü üzerine YÖK tarafından belirlenir.

(6) Kurumların/kuruluşların uzman kadrolarını oluşturmaya yönelik olarak ilgili kurum, kuruluş ve Üniversite arasında eğitim veya işbirliği protokolü imzalanması halinde, bu kurum veya kuruluşta çalışan lisans diplomasına sahip adayların yüksek lisans programlarına, yüksek lisans diplomasına sahip adayların doktora programlarına kabulünde eğitim veya işbirliği protokolünde belirlenen koşullar geçerlidir.

(7) Yükseköğretim Kurulu kararı üzerine yükseköğretim kurumlarında; öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir. Uzaktan öğretim programlarının açılabilmesi için, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi ile AKTS kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının uygulanma biçimi, yükseköğretim kurumları arasında bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

Kontenjanların belirlenmesi ve ilan edilmesi

MADDE 7 – (1) Enstitüler, öğrenci kabul edecekleri lisansüstü programların adlarını, Türk ve yabancı uyruklu öğrenci kontenjanlarını, başvuru için gerekli belgeleri, son başvuru tarihini ve diğer hususları ilan edilmek üzere akademik takvimde belirtilen süreler içinde Rektörlük makamına sunarlar. Söz konusu ilan, her yarıyıl başlamadan önce verilir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin kabulü

MADDE 8 – (1) Yabancı uyruklu öğrenciler, ilgili ABD görüşü ve EYK kararıyla belirlenen kontenjan dâhilinde Senato tarafından onaylanan esaslar doğrultusunda lisansüstü programlara kabul edilirler.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 9 – (1) Bir yurt içi yükseköğretim kurumundan mezun veya Yükseköğretim Kurulundan denkliğini almış olmak şartıyla yurt dışı yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini artırmak isteyenler, ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK onayı ile lisansüstü derslere özel öğrenci olarak kabul edilebilirler. Özel öğrenciler başvurdukları dönem içinde, sadece kayıtlı lisansüstü öğrencileri için açılan lisansüstü derslere kayıt yaptırabilirler.

(2) Özel öğrencilerin kabulünde not düzeyi aranmaz ve giriş sınavı yapılmaz. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar öğrencilik haklarından yararlanamazlar; ancak, asıl öğrenciler gibi, dersi aldıkları yarıyıl için bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar.

(3) Özel öğrenciler ders almak için her öğretim yılı başında, Üniversite Yönetim Kurulu tarafından belirlenen öğrenim ücretini öderler.

(4) Bilimsel hazırlık dönemi öğrencileri kayıtlı oldukları programlarda özel öğrenci olarak lisansüstü dersler alabilirler. Lisansüstü programa kabul edilen öğrencilerin özel öğrenci olarak aldığı ve başarılı olduğu derslerin muafiyet işlemlerinde, muafiyet verilen dersler ilgili lisansüstü eğitiminde öğrencinin alması gereken toplam derslerin %50'sini geçemez.

(5) Özel öğrencilere diploma veya unvan verilmez. Ancak, istemeleri durumunda, aldıkları dersleri ve notları gösteren bir belge verilir. Bu belgede özel öğrencilik statüleri belirtilir.

Yatay geçiş ve değişim programları yoluyla öğrenci kabulü

MADDE 10 – (1) Üniversitedeki veya diğer bir yükseköğretim kurumundaki bir lisansüstü programda en az bir yarıyılı başarı ile tamamlamış öğrenciler, lisansüstü programlara yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir. Yatay geçiş için başvuran öğrencinin not dökümü ve ders içerikleri, ilgili ABD kurulu tarafından değerlendirilir. ABD kurulu, ilgili öğrencinin başvurduğu programa intibaki için ek dersler almasını önerebilir. Yatay geçiş değerlendirmesi ilgili ABD kurulu kararı ile enstitüye bildirilir. Yatay geçiş işlemi, ilgili EYK kararı ile kesinleşir.

(2) Öğrenci değişim programlarına ilişkin uygulamalar, ilgili mevzuat ve Senatonun belirlediği esaslar çerçevesinde yürütülür.

Öğretim dili

MADDE 11 – (1) Enstitü programlarında öğretim dili Türkçe'dir. EK'nın önerisi ve Senatonun kararı ile belirli programlarda belirlenen dersler Yükseköğretim Kurulu tarafından izin verilen dillerden birinde verilebilir. Sınavlar ve seminerler burada belirtilen dillerden birinde yapılabilir ve tezler de yazılabilir.

(2) Ders, uygulama ve sınavların yabancı dilde yapılabilmesi için ilgili öğretim üyelerinin, Yükseköğretim Kurulunun belirlediği şartlara sahip olmaları koşulu aranır.

Derslerin açılması ve yürütülmesi

MADDE 12 – (1) Lisansüstü programlarda ilk kez açılacak dersler, ilgili ABD kurulunun önerisi, EYK'nın kararı ve Senatonun onayıyla belirlenir.

(2) Lisansüstü programlardaki dersler, öğretim üyeleri veya ilgili ABD'de yeterli öğretim üyesinin olmadığı durumlarda doktora diplomasına sahip öğretim görevlileri tarafından verilir. Gerekli görüldüğünde, ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK kararı ile diğer ABD'deki veya farklı yurt içi/yurt dışı yükseköğretim kurumlarındaki öğretim üyelerine de ders verilebilir.

(3) Her program kendi alanında açılan dersleri zorunlu dersler ve seçmeli dersler olarak iki gruba ayırır. ABD Kurul kararı ile zorunlu derslerden tezli yüksek lisans için en az bir en fazla iki ders, doktora için en az bir en fazla üç ders ve bütünlük doktora için en az iki en fazla dört ders zorunlu ders sayısı olarak belirlenir ve ilgili EK kararıyla kesinleşir.

(4) Danışmanı atanmış öğrenci dört ulusal kredilik uzmanlık alan dersini her yarıyıl almak zorundadır. Uzmanlık alan dersi yarıyıl ve yaz tatillerinde de devam eder. Tez çalışmasının iki danışman tarafından yönetildiği durumlarda, uzmanlık alan dersi birinci danışman tarafından açılır.

(5) Bir ABD'de görev alan öğretim elemanı en fazla sekiz ulusal kredilik, iki veya daha fazla ABD'de görev alan öğretim elemanları ise en fazla 16 ulusal kredilik uzmanlık alan dersi açabilirler.

(6) Senato tarafından uygun görülmesi halinde bazı dersler sadece uzaktan öğretim veya hem uzaktan hem de örgün öğretim yoluyla yürütülebilir.

(7) Karşılıklı değişim programları çerçevesinde yurt içi ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından alınan lisansüstü dersler, EYK'nın kararı ile devam etmekte oldukları program için geçerli sayılır.

(8) Bir lisansüstü öğrencisi bir öğretim elemanından bir program için en fazla üç ders alabilir. Uzmanlık alan dersleri, seminer dersleri, Gelişim ve Öğrenme dersi, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersi ve Bilimsel Etik dersi bu kapsamda değerlendirilmez.

(9) Bir öğretim elemanı bir yarıyıldaki teorik ve/veya uygulamalı toplamda en fazla dokuz kredilik lisansüstü ders açabilir. Uzmanlık alan dersleri, dönem projesi dersleri, seminer dersleri, Gelişim ve Öğrenme dersi, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri dersi ve Bilimsel Etik dersi bu kapsamda değerlendirilmez.

Danışman atanması ve danışman değişikliği

MADDE 13 – (1) Enstitü, ABD'lerin tezli yüksek lisans ve doktora programlarına kesin kayıt yaptırmış öğrenciler için bir öğretim üyesini, öğrencinin çalışmak istediği konu ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısını dikkate alarak, ilgili yarıyılın ders kayıt haftası içerisinde ABD kurulunun önerisi ve EYK kararı ile danışman olarak atar.

(2) Tezsiz yüksek lisans programında, ABD başkanlığı her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesini veya doktora diploması olan öğretim elemanını en geç birinci yarıyılın sonuna kadar belirler.

(3) Öğretim üyelerinin yüksek lisans programlarında tez yönetebilmeleri için en az iki yarıyıl boyunca bir ön lisans veya lisans programında ders vermiş olmaları gerekir.

(4) Öğretim üyelerinin doktora programlarında tez yönetebilmeleri için en az bir yüksek lisans tezi tamamlamış ve en az dört yarıyıl bir lisans ya da iki yarıyıl boyunca tezli yüksek lisans programında ders vermiş olmaları gerekir.

(5) Yüksek lisans ve doktora programlarında öğretim üyesi başına düşen lisansüstü tez danışmanlığı üst sınırı 12'dir. Bir öğrenciye tez için birden fazla danışman atanması durumunda, iki adet ortak danışmanlığı olan öğretim üyesi, bir adet danışmanlığa sahip sayılır.

(6) Gerekli durumlarda öğrenci veya danışmanın talebi doğrultusunda gerekçeli ABD kurulu kararına dayanarak EYK danışman değişikliği yapılabilir. Ancak önceki danışmanın yazılı oluru olmaksızın yeni danışman tarafından öğrenciye aynı konuda lisansüstü tez çalışması yaptırılamaz.

(7) Lisansüstü araştırmanın ya da çalışmanın niteliğinin birden fazla danışmanı gerektirdiği durumlarda, ABD kurulunun önerisi ve EYK kararı ile yurt içindeki veya yurt dışındaki bir yükseköğretim kurumundan aynı veya farklı bir ABD'den ya da Üniversite kadrosu dışından en az doktora derecesine sahip kişilerden ikinci bir danışman atanabilir.

(8) İstifa eden, altı aydan fazla süreyle yükseköğretim kurumları dışında başka bir kurumda görevlendirilen veya kadrosuyla geçen öğretim üyesinin danışmanlığı kendiliğinden sona erer. Ancak tezini bitirme aşamasındaki öğrenciler için öğrencinin ve danışmanın birlikte talebi halinde üç aya kadar EYK kararıyla danışmanlık görevi uzatılabilir. Yükseköğretim kurumu ya da üst kurullarında yer değiştiren ve emekliye ayrılan öğretim üyelerinin başlamış olan danışmanlıkları, istemeleri halinde, süreç tamamlanıncaya kadar devam eder.

(9) Aynı veya farklı enstitülerde olmak üzere bir öğretim elemanı aynı anda en fazla üç ABD'de görev alabilir.

(10) İki yarıyıl üst üste kayıt yaptırmayan veya iki yarıyıl üst üste uzmanlık alan dersinden başarısız olan öğrencinin danışmanlığı; danışmanın talebi, ABD başkanlığının teklifi ve EYK onayı ile danışmanın üzerinden alınabilir. Öğrencinin kaydını yenilemesi durumunda bu Yönetmelikteki tez danışmanı atanmasına ilişkin hükümler uygulanır.

(11) Yükseköğretim kurumunda belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde EYK tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir.

Kayıt yenileme

MADDE 14 – (1) Lisansüstü programlara kayıtlı olan öğrenciler, her yarıyıl için akademik takvimde belirtilen tarihlerde, 2547 sayılı Kanun kapsamında katkı payını/öğrenim ücretini ödemek ve enstitü tarafından istenen kayıt yenileme işlemlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Katkı payını veya öğrenim ücretini ödemeyen öğrencilerin kaydı yenilenmez. Mazereti nedeniyle, kaydını akademik takvimde belirtilen süreler içinde yaptıramayan öğrenci, kayıtların bitimini izleyen yedi gün içinde mazeretini yazılı olarak ABD'ye bildirmesi ve EYK kararı ile katkı payını veya öğrenim ücretini kanuni gecikme faizi ile birlikte ödemesi halinde kaydını yaptırabilir. Kayıt süresi içinde kaydını yenilemeyen öğrencinin kayıtlı olmadığı bu süre azami öğrenim süresine sayılır.

(2) Yabancı uyruklu öğrenciler kayıtlı oldukları tezli, tezsiz ya da uzaktan öğretim programlarına ait Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tespit edilen asgari öğrenim ücretleri sonrası Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile belirlenen ücretleri ödemek ve ilgili enstitü müdürlüğünce istenen kayıt yenileme işlemlerini yerine getirmekle yükümlüdürler.

(3) Katkı payı, ders ücreti, ikinci öğretim ve benzeri ücretlerini ödemeyenlerin kaydı yenilenmez, kendilerine öğrenci belgesi, staj yazısı, askerlik belgesi gibi belgeler verilmez ve öğrencilik haklarından yararlanamazlar.

(4) Öğrencinin dilekçe ile başvurması halinde EYK kararı ile kayıtlı olduğu programla ilişkisi kesilir.

(5) Herhangi bir sebeple ilişkisi kesilip daha sonra ilgili mevzuat gereği yeniden kayıt yaptıran öğrencilerin intibakı ilgili ABD başkanlığının önerisi ve EYK kararı ile yapılır. Bu öğrencilerin ilişkisi kesilmeden önceki öğrenimde geçen süreleri öğrenim sürelerinden sayılır. Bunlardan tez döneminde olanlar için öncelikli olarak ilişki kesilmeden önceki danışmanları atanır. Bu öğrenciler; ders dönemi, doktora, tez dönemi ve diğer hususlar açısından bu Yönetmelikteki hükümlere tabidir.

Ders seçme

MADDE 15 – (1) Akademik takvimde belirtilen ders kaydı süresi içinde, danışman onayı ile ders olarak ilgili programa kayıt yaptıran öğrenciler, ilgili akademik takvimde belirtilen tarihlerde danışmanın uygun görüşünü alarak, o yarıyılın öğretim programında açılan farklı dersleri ekleyebilir ya da aldıkları bazı dersleri çıkarabilirler.

(2) Bir öğrenci bir dönemde uzmanlık alan ve seminer dersleri hariç 15 krediden fazlasını alamaz. Seminer dersi, ders aşamasında başarılıdır.

Derslere devam zorunluluğu ve sınavların değerlendirilmesi

MADDE 16 – (1) Teorik ve uygulamalı derslere devam zorunluluğu vardır. Öğrenci, derslerin en az %70'ine devam etmek zorundadır. Derslerin sınavları ve değerlendirme şekli ile öğrencinin herhangi bir yarıyıldan sonra programına devam edebilmesi için gerekli ek başarı koşulları Senato tarafından belirlenebilir.

(2) Yeterlik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, sözlü, uygulamalı ve/veya kâğıt ortamında eşzamanlı olarak yapılabileceği gibi, alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından, her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir. Sınavlarda sorulacak soruların hazırlanması, soru bankasının oluşturulması ve şifrelenmesi, sınav sorularının

kâğıt ortamında veya elektronik ortamda saklanması ile sınav güvenliğinin sağlanması YÖK'ün uygun gördüğü esaslara göre belirlenir.

(3) Lisansüstü programlarda yeterlik, tez izleme veya tez savunma sınavları, salt çoğunluğun fiilen sınava katılması şartı ile diğer jüri üyesinin/üyelerinin şehir dışı ya da yurt dışında bulunması durumunda sesli ve görüntülü iletişim teknolojileri kullanılarak da yapılabilir.

(4) Ders muafiyeti, kredi transferi, ulusal veya uluslararası öğrenci değişimi, yatay geçiş, sınav notuna itiraz, izinli sayılma ve mazeret işlemlerine ilişkin hususlar Senato tarafından belirlenir.

(5) Tezli yüksek lisansa kesin kayıt yaptıran öğrenci, almakla yükümlü olduğu Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Bilimsel Etik derslerinden muaf olmak için enstitüye kesin kayıt tarihinden itibaren beş işgünü içerisinde muafiyet isteğini içeren bir dilekçe ile birlikte şahsen veya resmi vekili aracılığıyla başvurabilir. Başvuru dilekçesinin ekine daha önce öğrenim görülen yükseköğretim kurumu tarafından onaylanmış ders içerikleri ve öğrenim belgesi (transkript) eklenir. Muafiyet talebi ilgili EYK tarafından beş işgünü içerisinde derslerin hangi tarihte alındığına bakılmaksızın karara bağlanır.

(6) Doktoraya kesin kayıt yaptıran öğrenci, almakla yükümlü olduğu Gelişim ve Öğrenme ve Öğretimde Planlama ve Değerlendirme derslerinden muaf olmak için kesin kayıt tarihinden itibaren beş işgünü içerisinde muafiyet isteğini içeren bir dilekçe ile birlikte şahsen veya resmi vekili aracılığıyla başvurabilir. Başvuru dilekçesinin ekine daha önce öğrenim görülen yükseköğretim kurumu tarafından onaylanmış ders içerikleri ve öğrenim belgesi (transkript) eklenir. Muafiyet talebi ilgili EYK tarafından beş işgünü içerisinde derslerin hangi tarihte alındığına bakılmaksızın karara bağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans Programı

Tezli yüksek lisans programının kapsamı

MADDE 17 – (1) Tezli yüksek lisans programı; en az dört yıl süreli bir yükseköğretim kurumundan, lisans diploması veya buna eşdeğer bir derece almış ve öğretim görmüş olanlar ile lisans çalışmalarını yurt dışında tamamlamış ve diploma denkliği YÖK tarafından onaylanmış olanların başvurabileceği bir programdır.

Tezli yüksek lisans programının amacı

MADDE 18 – (1) Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama, değerlendirme ve üretme yeteneği kazanmasını sağlamaktır.

Öğrenci kabulü, başvuru ve başvuru şartları

MADDE 19 – (1) T.C. vatandaşlarının yanı sıra yurt dışında ikamet eden Türk ve yabancı uyruklu adaylar tezli yüksek lisans programlarına kabul edilir.

(2) Programa başvuracak adaylar ilanda belirtilen süreler içerisinde istenilen belgelerle birlikte ilgili enstitüye başvururlar. Başvurularda istenilen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak adayın yazılı beyanına dayanılarak işlem yapılır. Kesin kayıt hakkını kazanan adaylardan başvuru sırasında teslim ettiği belgeler tekrar istenmez.

(3) Programa başvuracak adaylarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Adayların lisans diplomasına/mezuniyet belgesine sahip olmaları gerekir. Mezun durumda olabilecek adayların başvuruları kabul edilir, ancak diploma/mezuniyet belgelerini ilgili programın giriş sınavı tarihinden beş gün öncesine kadar ilgili enstitüye teslim etmedikleri takdirde başvuruları geçersiz sayılır.

b) Lisans öğrenimlerini yurt dışında tamamlayan adayların YÖK'den denklik belgesi almış olmaları gerekir.

c) Adayların geçerli olan ALES'ten başvurduğu programın puan türünde en az 55 ALES standart puanına sahip olmaları gerekir. Ayrıca ALES yerine taban puan karşılığı YÖK tarafından belirlenen diğer uluslararası sınavlarda alınan notları gösteren resmi belgeler de geçerlidir.

ç) Yurt dışında ikamet eden Türk ve yabancı uyruklu adayların öğretim etkinliklerini izleyebilecek kadar Türkçe bildiklerini; üniversitelerin Türk Dili bölümleri veya üniversitelerin ilgili merkezleri tarafından verilen Türkçe sınav sonuç belgeleri ile belgelemeleri gerekir.

d) İlgili ABD kurulu gerekli görmesi halinde adaylardan portfolyo, niyet mektubu, referans mektubu veya yabancı dil belgesi gibi ek belgeler talep edebilir. Başvuru için gerekli ek belgeler ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK kararı ile onaylanarak ilan edilir.

Giriş sınavı

MADDE 20 – (1) Tezli yüksek lisans programlarına başvuran adayların seçilme işlemi ilgili ABD tarafından aşağıdaki yöntemlerden bir tanesi kullanılarak gerçekleştirilir:

a) Başvurularda, öğrencinin lisans mezuniyet not ortalaması yüzlük not sisteminden farklı ise öğrencinin lisans mezuniyet not ortalaması Senato tarafından onaylanan not dönüşüm esaslarına göre yüzlük not sistemine dönüştürülür. Her bir aday için 100 tam puan üzerinden bir mülakat değerlendirmesi yapılır. Mülakat sonucunda 60 ve üzerinde mülakat puanı alan her aday için; lisans mezuniyet not ortalamasının %25'i, ilgili puan türünde ALES standart veya eşdeğer puanının %50'si, mülakat sonucunun %25'i esas alınarak tezli yüksek lisans giriş puanı hesaplanır. Tezli yüksek lisans giriş puanı en az 65 olan adaylar ilgili ABD için ilan edilen kontenjanlara puan sırasına göre sıralanarak başvuru

programlara yerleştirilirler. Tezli yüksek lisans giriş puanları eşit olan adaylardan ilgili puan türündeki ALES puanı yüksek olan, ALES puanları da eşit ise lisans mezuniyet not ortalaması yüksek olan adaya öncelik verilir. Her program için belirtilen şartları sağlayan adaylar arasından, en çok kontenjan sayısı kadar yedek aday ilanda belirtilir.

b) Başvurularda ALES puanı, yabancı dil puanı, mülakat sonucu ve bu Yönetmelikte belirtilen oranlara göre hesaplanan giriş puanları dikkate alınarak ilan edilen kontenjan kadar aday ilgili programa asıl olarak kabul edilir. En fazla asıl öğrenci sayısı kadar yedek aday sıralama sonucunda belirlenir.

(2) Giriş sınav jürisi ilgili ABD önerisi ve EYK kararı ile belirlenen ilgili ABD'de görevli üç asıl ve iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Gerekli hallerde, giriş sınav jürisi müdürün önerisi EYK kararı ile Üniversite içinden veya başka bir yükseköğretim kurumundan ABD şartı aranmaksızın Rektörlük onayı ile oluşturulabilir.

Kayıt

MADDE 21 – (1) Tezli yüksek lisans programlarına kayıt hakkını kazanan adayların listesi, EYK kararı ile kesinleşir ve ilgili enstitü tarafından ilan edilir. Enstitüye kayıt yaptırmaya hak kazanan adayların kesin kayıtları, akademik takvimde ilan edilen günlerde yapılır. Kazanan adaylar, ilgili enstitü tarafından istenen belgeleri ilanda belirtilen süreler içinde enstitüye vererek kesin kayıtlarını yaptırırlar. Kayıt için adaylardan istenen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Süresi içinde kesin kaydını yaptırmayan adaylar kayıt haklarını kaybederler. Kesin kayıt yaptırmayan adayların yerine ilan edilen günlerde yedek adaylar başarı sırasına göre kayıtlarını yaptırırlar.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 22 – (1) Nitelikleri aşağıda belirtilen adaylara, eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir:

a) Lisans derecesini başvurdukları programdan farklı alanlarda almış olan adaylar.

b) Lisans derecelerini Üniversite dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan adaylar.

(2) Bilimsel hazırlık programı uygulanacak öğrenciler için lisans derslerinden en az üç en fazla altı dersten oluşan bilimsel hazırlık programı ilgili ABD kurulu tarafından oluşturularak ilgili enstitüye önerilir. EYK tarafından onaylanan bilimsel hazırlık programı ilgili ABD başkanlığınca yürütülür.

(3) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler, tezli yüksek lisans programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak, bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK'nın onayı ile tezli yüksek lisans programına yönelik dersler de alabilir. Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok bir takvim yılı olup bu sürenin sonunda bilimsel hazırlık programındaki tüm dersleri başarı ile tamamlayan öğrenciler başvurdukları programa başlayabilirler. Bilimsel hazırlık programında başarısız olan öğrencilerin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili derslere devam, sınavlar, ders notları, ders tekrarı, kayıt silme ve diğer esaslar için öğrencinin ders aldığı programın mevzuat hükümleri geçerlidir. Bilimsel hazırlık dersleri not dökümü belgesinde görünür; ancak, tezli yüksek lisans not ortalamasında hesaba katılmaz.

Öğrenim süresi ve dersler

MADDE 23 – (1) Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptıırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır. Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(2) Tezli yüksek lisans programı toplam yirmi bir krediden az olmamak koşuluyla en az yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla seminer dersi dâhil en az sekiz ders ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Öğrenci, en geç danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez dönemi için kayıt yaptırmak zorundadır. Tez süresi iki yarıyıldan az olamaz.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en çok iki tanesi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması koşuluyla, lisans derslerinden veya ABD başkanlığının önerisi ve EYK onayı ile diğer yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden seçilebilir.

(4) Tezli yüksek lisans programına kayıtlı öğrencilerin Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Bilimsel Etik derslerini almaları zorunludur. Kredisiz olan bu dersleri alan öğrenciler bu derslerde başarılı veya başarısız olarak değerlendirilirler. Bu dersleri başarı ile tamamlayamayanlar tez savunma sınavına alınmazlar.

(5) Öğrenci, Üniversite içinden kendi programı dışındaki bir program veya enstitüden, danışmanın onayıyla; Üniversite dışından ise danışmanın ve ABD başkanlığının önerisi, EYK kararıyla yabancı bir dilde verilen dersler dâhil en fazla iki ders alabilir.

(6) Öğrenci, programa kayıt yaptırmadan önce başka bir programdan almış olduğu ve üzerinden üç yıl geçmemiş olan en fazla iki dersi, danışmanın ve ABD başkanlığının önerisi ve EYK kararı ile kayıtlı olduğu programa saydırabilir.

(7) Disiplinlerarası programlarda öğrenciye kayıtlı olduğu program dışındaki bir program veya enstitüden danışmanın onayıyla; Üniversite dışından ise danışmanın ve ABD başkanlığının önerisi, EYK kararıyla başka bir dilde eğitim verilen programlar dâhil en fazla dört ders aldırılabilir.

(8) Tezli yüksek lisans programlarında, saydırılacak ve başka programlardan alınacak derslerin toplamı hiçbir şekilde dördü geçemez.

(9) Öğrencinin bir dersten başarılı sayılabilmesi için notunun 100 tam puan üzerinden en az 70 puan olması gerekir. Uzmanlık alan ve seminer derslerini alan öğrenciler bu derslerde, dersi yürüten öğretim elemanı/elemanları tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

(10) Seçmeli bir dersten başarısız olan öğrenci, aynı dersi, dersin açıldığı ilk yarıyıldaki tekrar eder. Ancak öğrenci, başarısız olduğu seçmeli dersin açılmaması durumunda veya zorunlu hallerde başarısız olduğu seçmeli dersin yerine yeni bir seçmeli ders alabilir. Yeni alınan ders başarısız olunan dersin tekrarı olarak kabul edilir. İlgili ABD kurulları tarafından belirlenen zorunlu dersler bu kapsamda değerlendirilmez.

(11) Süre şartına bakılmaksızın, danışmanın ve ilgili ABD kurulunun önerileri ve EYK kararı ile gerekli tüm mezuniyet koşullarını eksiksiz yerine getiren yüksek lisans öğrencisinin mezuniyetine karar verilebilir.

Tez önerisi ve tezin sonuçlanması

MADDE 24 – (1) Öğrencinin tez konusu, danışmanın görüşü, ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK kararı ile kesinleşir. Kredili derslerini, seminerini başarıyla tamamlayamayan öğrenciler tez aşamasına geçemez. Hazırlanan tez önerisi, akademik takvimde belirtilen tarihlerde enstitüye bildirilir. Tez önerisine ilişkin değişiklikler, ABD kurulu önerisi ve EYK kararı ile yapılır. Tez başlığına ilişkin değişiklikler, tez savunma sınav jürisinin ve ABD kurulunun önerileri ve EYK kararı ile yapılır.

(2) Öğrenci tezinin, Senato tarafından belirlenen esaslara uygun biçimde yazmak ve belirlenen tarihte jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır. Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezinin tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezi enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez EYK'ya gönderilir.

(3) Tez jürisi, uzmanlık alanları göz önünde bulundurularak, ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK'nın onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı ve en az biri başka bir yurt içi/yurt dışı yükseköğretim kurumundan olmak üzere üç asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Öğrencinin ikinci tez danışmanı bulunması halinde ikinci danışman jüri üyesi olamaz. Zorunlu hallerde tez sınavına katılmayan jüri üyeleri yerine, yeni jüri üyeleri atanabilir. Jüri, jüri üyeleri ile tez savunma adayları arasında üçüncü dereceye kadar akrabalık bağı bulunmayan kişilerden oluşturulur.

(4) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin üç nüshasını tez danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin üç nüshasını ABD başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

(5) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. İlgili jürinin gerekçeli kararı ile tez savunma sınavı bir ay ertelenebilir. Süresi içinde tez savunmasının yapılamaması durumunda EYK resen yeni bir jüri belirler. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma sınavı dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Dinleyiciler, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşur. Dilekçe ile mazeretini tez savunma sınavının yapılacağı günden en geç bir gün önce beyan eden asıl üye/üyeler yerine yedek üye/üyeler ilgili ABD başkanlığı tarafından tez savunma sınavına davet edilir. Jüri üyeleri toplandığı halde öğrencinin tez savunmasına girmemesi halinde, durum jüri üyeleri tarafından tutanak altına alınır ve tutanak aynı gün ilgili enstitüye teslim edilir. Öğrenci mazeretini belgelendirdiği ve bu mazeret EYK tarafından kabul edildiği takdirde, mazeret süresinin bitiminden itibaren on beş gün içinde yeniden tez savunma sınavına alınır. EYK'ya mazeret sunmayan veya mazereti kabul edilmeyen ya da mazeretli olsa dahi iki kez tez savunma sınavına girmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(6) Tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı bir oturum yaparak tez hakkında jüri üyelerinin raporlarını da dikkate alarak salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar ilgili ABD başkanlığınca tez savunma sınavını izleyen üç işgünü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(7) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Verilen düzeltme süreleri öğrencinin azami süresine dâhildir. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(8) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olması kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(9) Tez savunması sonucunda başarılı bulunan tezin fikri mülkiyet hakkı, aksi belirtilmedikçe Üniversiteye aittir.

Diploma

MADDE 25 – (1) Tez sınavında başarılı olmak ve Senato tarafından belirlenen mezuniyet için gerekli diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren

bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine tezli yüksek lisans diploması verilir. EYK talep halinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci, koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde enstitü ile ilişkisi kesilir.

(2) Diplomasını kaybeden ve bu durumu belgeleyen öğrenciye ikinci ve son kez yeni bir diploma hazırlanarak verilir.

(3) Tezli yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü ABD programının YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi tezin kabul edildiği tez sınavı tarihidir.

(4) Öğrencilere diploma ile birlikte İngilizce diploma eki verilir. Diploma eklerinde öğrencinin gördüğü öğrenimin nitelikleri, öğrencinin başarı durumu ve diploma türü belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Tezsiz yüksek lisans programının kapsamı

MADDE 26 – (1) Tezsiz yüksek lisans programı; en az dört yıl süreli bir yükseköğretim kurumundan lisans diploması veya buna eşdeğer bir derece almış ve öğretim görmüş olanlar ile lisans çalışmalarını yurt dışında tamamlamış ve diploma denkliği YÖK tarafından onaylanmış olanların başvurabileceği bir programdır.

Tezsiz yüksek lisans programının amacı

MADDE 27 – (1) Tezsiz yüksek lisans programının amacı; öğrenciye mesleki konuda derin bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Tezsiz yüksek lisans programı uzaktan öğretim yoluyla veya ikinci lisansüstü öğretim olarak da yürütülebilir.

Öğrenci kabulü, başvuru ve başvuru şartları

MADDE 28 – (1) T.C. vatandaşlarının yanı sıra yurt dışında ikamet eden Türk ve yabancı uyruklu adaylar da tezsiz yüksek lisans programlarına kabul edilir.

(2) Programa başvuracak adaylar ilanda belirtilen süreler içerisinde istenilen belgelerle birlikte ilgili enstitüye başvururlar. Başvurularda istenilen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın yazılı beyanına dayanılarak işlem yapılır. Kesin kayıt hakkını kazanan adaylardan, başvuru sırasında teslim ettiği belgeler tekrar istenmez.

(3) Programa başvuracak adaylarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Adayların lisans diplomasına/mezuniyet belgesine sahip olmaları gerekir.

b) Lisans öğrenimlerini yurt dışında tamamlayan adayların YÖK'den denklik belgesi almış olmaları gerekir.

c) Yurt dışında ikamet eden Türk adaylar ile yabancı uyruklu adayların öğretim etkinliklerini izleyebilecek kadar Türkçe bildiklerini; üniversitelerin Türk Dili bölümleri veya üniversitelerin ilgili merkezleri tarafından verilen Türkçe sınav sonuç belgeleri ile belgelemeleri gerekir.

(4) Uzaktan öğretim tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabul şartları ilgili ABD kurulu önerisi üzerine EYK tarafından belirlenir.

(5) Tezsiz yüksek lisans programlarına başvuru koşullarını sağlayan adaylar, girmek istedikleri en çok iki programa başvurabilirler.

Giriş sınavı

MADDE 29 – (1) Başvurularda, öğrencinin lisans mezuniyet not ortalaması yüzlük not sisteminden farklı ise öğrencinin lisans mezuniyet not ortalaması Senato tarafından onaylanan not dönüşüm esaslarına göre yüzlük not sistemine dönüştürülür. Her bir aday için 100 tam puan üzerinden bir mülakat değerlendirme yapılır. Mülakat sonucunda 50 ve üzerinde mülakat puanı alan her aday için; lisans mezuniyet not ortalamasının %75'i ve mülakat sonucunun %25'i, mülakat yapılmadığı durumlarda ise adayın mezuniyet not ortalaması esas alınarak tezsiz yüksek lisans giriş puanı belirlenir. Tezsiz yüksek lisans giriş puanı en az 50 olan adaylar ilgili ABD için ilan edilen kontenjanlara puan sırasına göre sıralanarak başvurulan programlara yerleştirilirler. Her program için belirtilen şartları sağlayan adaylar arasından, en çok kontenjan sayısı kadar yedek aday ilanda belirtilir.

(2) Giriş sınav jürisi ilgili ABD önerisi ve EYK kararı ile belirlenen ilgili ABD'de görevli üç asıl ve iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Gerekli hallerde, giriş sınav jürisi müdürün önerisi ile Üniversite içinden veya başka bir yükseköğretim kurumundan ilgili ABD'de görevli olma şartı aranmaksızın Rektörlük onayı ile oluşturulabilir.

Kayıt

MADDE 30 – (1) Tezsiz yüksek lisans programlarına kayıt hakkını kazanan adayların listesi, EYK kararı ile kesinleşir ve enstitü tarafından ilan edilir. Enstitüye kayıt yaptırmaya hak kazanan adayların kesin kayıtları, akademik takvimde ilan edilen günlerde yapılır. Kazanan adaylar, enstitü tarafından istenen belgeleri süresi içerisinde enstitüye vererek kesin kayıtlarını yaptırırlar. Kayıt için adaylardan istenen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Süresi içinde kesin kaydını yaptırmayan adaylar kayıt haklarını kaybederler. Kesin kayıt yaptırmayan adayların yerine ilan edilen günlerde yedek adaylar başarı sırasına göre kayıtlarını yaptırırlar.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 31 – (1) Nitelikleri aşağıda belirtilen adaylara eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir:

- a) Lisans derecesini başvurdukları tezsiz yüksek lisans programından farklı alanlarda almış olan adaylar.
- b) Lisans derecelerini Üniversite dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan adaylar.

(2) Bilimsel hazırlık programı uygulanacak öğrenciler için lisans programlarından en az üç en fazla altı dersten oluşan bilimsel hazırlık programı ilgili ABD kurulu tarafından oluşturularak ilgili enstitüye önerilir. EYK tarafından onaylanan bilimsel hazırlık programı ilgili ABD başkanlığınca yürütülür.

(3) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programı tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak, bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık programı derslerinin yanı sıra ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK'nın onayı ile tezsiz yüksek lisans programına yönelik dersler de alabilir. Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok bir takvim yılı olup bu sürenin sonunda bilimsel hazırlık programındaki tüm dersleri başarı ile tamamlayan öğrenciler başvurdukları programa başlayabilirler. Bilimsel hazırlık programında başarısız olan öğrencilerin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili derslere devam, sınavlar, ders notları, ders tekrarı, kayıt silme ve diğer esaslar için öğrencinin ders aldığı programın mevzuat hükümleri geçerlidir. Bilimsel hazırlık dersleri not dökümü belgesinde görünür; ancak, tezsiz yüksek lisans not ortalamasında hesaba katılmaz.

(5) Uzaktan öğretim tezsiz yüksek lisans programlarında bilimsel hazırlık programı uygulanmaz.

Öğrenim süresi ve dersler

MADDE 32 – (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans programı, 90 AKTS karşılığı olan toplam otuz ulusal krediden az olmamak koşuluyla, en az on adet ders ile bir dönem projesi dersinden oluşur.

(3) Öğrencinin bir dersten başarılı sayılabilmesi için notunun, 100 tam puan üzerinden en az 70 puan olması gerekir. Dönem projesi dersi kredisiz olup bu dersi alan öğrenciler başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

(4) Seçmeli bir dersten başarısız olan öğrenci, aynı dersi, dersin açıldığı ilk yarıyıldan itibaren tekrar eder. Ancak öğrenci, başarısız olduğu seçmeli dersin açılmaması durumunda veya zorunlu hallerde başarısız olduğu dersin yerine yeni ders alabilir. Yeni alınan ders, öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerinin hesaplanmasında başarısız olunan dersin tekrarı olarak kabul edilir. İlgili ABD kurulları tarafından belirlenen zorunlu dersler bu kapsamda değerlendirilmez.

(5) Program kapsamında üçüncü yarıyılın sonunda başarısız olunan en fazla üç ders için öğrenciye ek sınav hakkı tanınır. Üç dersten fazla başarısız ders olması halinde öğrencinin program ile ilişkisi kesilir. Ek sınavlar ilgili yarıyıl sonu sınavlarını takip eden on işgünü içinde yapılır.

(6) Öğrenci dönem projesi dersine en geç, ikinci yarıyılın sonuna kadar kayıt yaptırmak ve dönem projesini EMK tarafından belirlenen esaslara göre yazılı bir rapor halinde aldığı yarıyıl sonunda vermek zorundadır.

(7) Öğrenci alacağı derslerin en çok üç tanesini, lisans öğrenimi sırasında almamış olması koşuluyla lisans derslerinden seçebilir.

(8) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, ilgili ABD kurulunun önerisi, EYK kararıyla tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler ABD kurulunun önerisi, EYK kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

Diploma

MADDE 33 – (1) Alınması gereken kredili derslerini ve dönem projesini tamamlayan tezsiz yüksek lisans öğrencisine bir tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Diplomanın kaybolması ve durumun belgelenmesi halinde ikinci ve son kez yeni bir diploma hazırlanarak verilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü ABD programının YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur.

(3) Öğrencilere diploma ile birlikte İngilizce diploma eki verilir. Diploma eklerinde öğrencinin gördüğü öğrenimin nitelikleri, öğrencinin başarı durumu ve diploma türü belirtilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Doktora Programı

Doktora programının kapsamı

MADDE 34 – (1) Doktora programı; bir lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına; hazırlık sınıfları hariç en az on yarıyıl süreli tıp, eczacılık, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri diplomasına veya ilgili mevzuatta düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olanların, yurt dışında lisans veya tezli yüksek lisans çalışmalarını tamamlamış ve diplomasının denkliği YÖK tarafından onaylanmış olanların başvurabileceği bir programdır.

Doktora programının amacı

MADDE 35 – (1) Doktora programının amacı; öğrenciye, bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin; bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

Öğrenci kabulü, başvuru ve başvuru şartları

MADDE 36 – (1) T.C. vatandaşlarının yanı sıra yurt dışında ikamet eden Türk adaylar ile yabancı uyruklu adaylar da doktora programlarına kabul edilir.

(2) Programa başvuracak adaylar ilanda belirtilen süreler içerisinde istenilen belgelerle birlikte ilgili enstitüye başvururlar. Başvurularda istenilen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Askerlik durumu ve adli sicil kaydına ilişkin olarak ise adayın yazılı beyanına dayanılarak işlem yapılır. Kesin kayıt hakkını kazanan adaylardan, başvuru sırasında teslim ettiği belgeler tekrar istenmez.

(3) Programa başvuracak adaylarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Adayların bir lisans veya tezli yüksek lisans diplomasına/mezuniyet belgesine sahip olmaları gerekir.

b) Lisans veya yüksek lisans öğrenimlerini yurt dışında tamamlayan adayların YÖK'den denklik belgesi almış olmaları gerekir.

c) Adayların geçerli olan ALES'den başvurdukları programın puan türünde tezli yüksek lisans derecesi ile doktora programına başvurularda en az 55, lisans derecesi ile doktora programına başvurularda en az 80 ALES standart puanına sahip olmaları gerekir. Lisans derecesiyle doktora programına başvuran öğrencinin lisans mezuniyet not ortalamasının 100 üzerinden en az 80 veya eşdeğeri bir puanı olması gerekir. Yüksek lisans derecesiyle doktora başvuracak olanların doktora programlarına kabulünde, ALES puanı yanı sıra lisans veya yüksek lisans not ortalaması ve mülakat sonucu esas alınır. Ayrıca ALES yerine taban puan karşılığı YÖK tarafından belirlenen diğer uluslararası sınavlarda alınan notları gösteren resmi belgeler de geçerlidir. Doktora programına başvuru için adayların referans mektubu, neden doktora yapmak istediğini belirten kompozisyon, varsa uluslararası standart sınav sonuç belgesi ve benzeri diğer belgeleri ilgili enstitüye teslim etmesi gereklidir.

ç) Bir yüksek lisans programını tamamladıktan sonra en çok bir yarıyıl ara vererek doktora programına başvuran adaylarda yeniden ALES şartı aranmaz. Öğrencinin yeni bir ALES puan beyanı yoksa yüksek lisans programına kayıt olduğu zaman beyan ettiği ALES puanı doktora giriş sınavının değerlendirilmesinde kullanılır.

d) Doktora adaylarının ana dilleri dışında YÖK tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan eşdeğeri bir puan almaları zorunludur.

e) Temel tıp bilimlerinde doktora programlarına başvurabilmek için tıp, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri mezunlarının lisans diplomasına, diğer fakültelerden mezun olanların ise yüksek lisans diplomasına ve ALES'insayisal kısmından en az 55 standart ALES puanına sahip olmaları gerekir. Tıp fakültesi mezunları için en az 50 TUS puanı, diş hekimliği fakültesi mezunları için ise en az 50 DUS puanı ALES yerine geçer. Bir yüksek lisans programını tamamladıktan sonra en çok bir yarıyıl ara vererek temel tıp bilimlerinde doktora programına başvuran adaylarda yeniden ALES şartı aranmaz. Temel tıp puanı; TUS'ta temel tıp bilimleri testinin birinci bölümünden elde edilen standart puanın 0,7, klinik tıp bilimleri testinden elde edilen standart puanın 0,3 ile çarpılarak toplanması ile elde edilir. Yüksek lisans derecesiyle temel tıp bilimlerinde doktora başvuracak olanların doktora programlarına kabulünde, temel tıp puanı veya ALES puanının yanı sıra lisans veya yüksek lisans not ortalaması ve mülakat sonucu esas alınır. Ayrıca ALES yerine taban puan karşılığı YÖK tarafından belirlenen diğer uluslararası sınavlarda alınan notları gösteren resmi belgeler de geçerlidir. Doktora programına başvuru için adayların referans mektubu, neden doktora yapmak istediğini belirten kompozisyon, varsa uluslararası standart sınav sonuç belgesi ve benzeri diğer belgeleri ilgili enstitüye teslim etmeleri gereklidir.

f) Yurt dışında ikamet eden Türk adaylar ile yabancı uyruklu adayların öğretim etkinliklerini izleyebilecek kadar Türkçe bildiklerini; üniversitelerin Türk Dili bölümleri veya üniversitelerin ilgili merkezleri tarafından verilen Türkçe sınav sonuç belgeleri ile belgelemeleri gerekir.

(4) Bütünleşik doktora programına kabul edilecek öğrenci sayısına, ABD başkanlığının önerisi ile EYK karar verir. Bu sayı doktora için ilan edilecek toplam kontenjanın yarısını geçemez.

Giriş sınavı

MADDE 37 – (1) Başvurularda, öğrencinin lisans ve/veya yüksek lisans mezuniyet not ortalaması yüzlük not sisteminden farklı ise öğrencinin lisans ve/veya yüksek lisans mezuniyet not ortalaması Senato tarafından onaylanan not dönüşüm esaslarına göre yüzlük not sistemine dönüştürülür. Her bir aday için 100 tam puan üzerinden bir mülakat değerlendirilmesi yapılır. Mülakat sonucunda 100 tam puan üzerinden 60 ve üzerinde puan alan her bir aday için; lisans diploması ile başvuranlar için, lisans mezuniyet not ortalamasının %25'i, ilgili puan türünde ALES standart puanının %50'si, mülakat sonucunun %25'i, yüksek lisans diploması ile başvuranlar için; lisans mezuniyet not ortalamasının %10'u, yüksek lisans mezuniyet not ortalamasının %15'i, ilgili puan türünde ALES standart puanının %50'si, mülakat sonucunun %25'i alınarak doktora giriş puanı hesaplanır.

(2) Tıp fakültesi mezunu olup doğrudan doktora programına başlayan adaylar için; mülakat sonucunda 100 tam puan üzerinden 60 ve üzerinde puan alan her bir aday için lisans mezuniyeti not ortalamasının %25'i, ilgili puan türünde ALES standart puanının veya temel tıp puanının %50'si, mülakat sonucunun %25'i alınarak doktora giriş puanı hesaplanır.

(3) Doktora giriş puanı, lisans derecesiyle kabul edilenler için en az 80, yüksek lisans derecesiyle kabul edilenler için en az 65 olan adaylar, ABD için ilan edilen kontenjanlara, puan sırasına göre sıralanarak başvuru programlara yerleştirilirler. Doktora giriş puanları eşit olan adaylardan ilgili puan türündeki ALES puanı yüksek olan, ALES puanları da eşit ise lisans mezuniyet not ortalaması yüksek olan adaya öncelik verilir. Her program için belirtilen şartları sağlayan adaylar arasından, en çok kontenjan sayısı kadar yedek aday ilanda belirtilir.

(4) Giriş sınav jürisi ilgili ABD önerisi ve EYK kararı ile belirlenen ilgili ABD'de görevli üç asıl ve iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Gerekli hallerde, giriş sınav jürisi müdürün önerisi ile Üniversite içinden veya başka bir yükseköğretim kurumundan ilgili ABD'de görevli olma şartı aranmaksızın Rektörlük onayı ile oluşturulabilir.

Kayıt

MADDE 38 – (1) Doktora programlarına kayıt hakkını kazanan adayların listesi, EYK kararı ile kesinleşir ve enstitü tarafından ilan edilir. Enstitüye kayıt yaptırmaya hak kazanan adayların kesin kayıtları, akademik takvimde ilan edilen günlerde yapılır. Kazanan adaylar, enstitü tarafından istenen belgeleri süresi içerisinde enstitüye vererek kesin kayıtlarını yaptırırlar. Kayıt için adaylardan istenen belgelerin aslı veya enstitü tarafından onaylı örneği kabul edilir. Süresi içinde kesin kaydını yaptırmayan adaylar kayıt haklarını kaybederler. Kesin kayıt yaptırmayan adayların yerine ilan edilen günlerde yedek adaylar başarı sırasına göre kayıtlarını yaptırırlar.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 39 – (1) Nitelikleri aşağıda belirtilen adayların eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir:

- Lisans veya yüksek lisans derecesini Üniversite dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan adaylar.
- Lisans veya yüksek lisans derecesini başvurdukları doktora programından farklı bir alanda almış olan adaylar.

(2) Bilimsel hazırlık programı uygulanacak öğrenciler için lisans veya yüksek lisans programlarındaki derslerden en az üç en fazla altı dersten oluşan bilimsel hazırlık programı ilgili ABD kurulu tarafından oluşturularak ilgili enstitüye önerilir. EYK tarafından onaylanan bilimsel hazırlık programı ilgili ABD başkanlığınca yürütülür.

(3) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler, ilgili doktora programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçemez. Ancak, bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK'nın onayı ile doktora programına yönelik dersler de alabilir. Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok bir takvim yılı olup bu sürenin sonunda bilimsel hazırlık programındaki tüm dersleri başarı ile tamamlayan öğrenciler başvurdukları programa başlayabilirler. Bilimsel hazırlık programında başarısız olan öğrencilerin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Bilimsel hazırlık programı ile ilgili derslere devam, sınavlar, ders notları, ders tekrarı, kayıt silme ve diğer esaslar için öğrencinin ders aldığı programın mevzuat hükümleri geçerlidir. Bilimsel hazırlık dersleri not dökümü belgesinde görünür ancak, doktora not ortalamasında hesaba katılmaz.

Öğrenim süresi ve dersler

MADDE 40 – (1) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırmayı yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya enstitü tarafından belirlenen, en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen sürelerde tamamlamayan/tamamlayamayan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Doktora programı; tezli yüksek lisans derecesiyle kabul edilen öğrenciler için, en az 240 AKTS karşılığı olan; toplam 21 ulusal krediden az olmamak koşuluyla, en az yedi adet ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmalarından; lisans derecesi ile kabul edilen öğrenciler için, en az 300 AKTS karşılığı olan toplam kırk iki ulusal krediden az olmamak koşuluyla 14 adet ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışmalarından oluşur. Tez süresi dört yarıyıldan az olamaz.

(5) Toplam kredi miktarının 1/3'ünü geçmemek şartıyla, öğrenci, ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK kararı ile diğer yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarının ilgili ABD programlarında verilmekte olan lisansüstü dersleri de alabilir.

(6) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora programı için gerekli olan toplam krediye sayılmaz.

(7) Doktora programına kayıtlı öğrencilerin kredisiz olan Gelişim ve Öğrenme ile Öğretimde Planlama ve Değerlendirme derslerini almaları zorunludur. Bu kredisiz dersleri başarı ile tamamlayamayanlar tez savunma sınavına alınmazlar.

(8) Öğrencinin bir dersten başarılı sayılabilmesi için notunun, 100 tam puan üzerinden en az 80 puan olması gerekir. Uzmanlık alan ve seminer derslerini alan öğrenciler bu derslerde dersi yürüten öğretim elemanı/elemanları tarafından başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

(9) Seçmeli bir dersten başarısız olan öğrenci, aynı dersi, dersin açıldığı ilk yarıyılıda tekrar eder. Ancak öğrenci, başarısız olunan seçmeli dersin açılmaması durumunda veya zorunlu hallerde başarısız olduğu dersin yerine yeni bir seçmeli ders alabilir. Yeni alınan ders, öğrenci katkı payı veya öğrenim ücretlerinin hesaplanmasında başarısız olunan dersin tekrarı olarak kabul edilir. İlgili ABD kurulları tarafından belirlenen zorunlu dersler bu kapsamda değerlendirilmez.

(10) Yüksek lisans derecesiyle kabul edilen doktora öğrencileri, yüksek lisans öğrenimi sırasında almış oldukları dersleri tekrar alamazlar.

(11) Tez izleme komitesinin ve ilgili ABD kurulunun önerileri ve EYK kararı ile gerekli tüm mezuniyet koşullarını eksiksiz yerine getiren doktora öğrencisinin mezuniyetine karar verilebilir.

(12) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Yeterlik sınavı

MADDE 41 – (1) Doktora öğrencisinin temel konular ve doktora çalışmasıyla ilgili konularda derinliğine bir bilgiye ve bilgiyi yorumlama kapasitesine sahip olup olmadığına yönelik yapılan yeterlik sınavının esasları şunlardır:

a) Derslerini ve seminerini başarıyla tamamlayan lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenci, en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar, yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenci ise en geç beşinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına alınır. Yeterlik sınavları yarıyıl sonu sınavlarını izleyen en geç otuz gün içerisinde olmak üzere güz ve bahar yarıyılları içerisinde yılda iki kez yapılır. Doktora yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci, takip eden yarıyıl içerisinde tekrar sınava alınır.

b) Yeterlik sınavları, ABD kurulu tarafından önerilen, EYK tarafından onaylanan ve sürekli görev yapan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Doktora yeterlik komitesi, beş asıl ve iki yedek öğretim üyesinden oluşan yeterlik sınav jürisini seçer ve ABD kanalıyla enstitüye bildirir. Danışman bu jürinin doğal üyesidir. Asıl jüri üyelerinden en az ikisi ve yedek jüri üyelerinden en az biri farklı bir yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumunun ilgili bir ABD alanından seçilir. Jüri üyeleri kendilerine tebligat yapıldığı tarihten itibaren, varsa mazeretlerini bir hafta içinde enstitüye bildirir. Mazereti olan üyenin yerine yedek üye davet edilir. Jüri, jüri üyeleri ile tez savunma adayları arasında üçüncü dereceye kadar akrabalık bağı bulunmayan kişilerden oluşturulur.

c) Doktora yeterlik sınavı, yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Bu sınavlarda başarılı sayılabilmek için, yazılı ve sözlü sınavların her birinden, 100 tam puan üzerinden en az 80 puan alınması gerekir. Yeterlik sınavı jüri üyeleri öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu gerekçeleri ile değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, doktora yeterlik komitesi ve ABD başkanlığınca, yeterlik sınavını izleyen üç işgünü içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

ç) Bilim alanı bir yabancı dil olan adayların, YÖK tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından lisans derecesi ile kabul edilenlerin en az 90 puan, yüksek lisans derecesiyle kabul edilenlerin en az 80 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan eşdeğeri bir puan almaları zorunludur.

d) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölmelerden bir sonraki yarıyılıda tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

e) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, 40 incimaddenin dördüncü fıkrasında belirtilen toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersi/dersleri başarmak zorundadır. Bu dersten/derslerden başarısız olan öğrencilerin enstitü ile ilişkisi kesilir.

f) Lisans derecesi ile doktora programına kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK onayı ile yüksek lisans programına geçebilir.

Tez izleme komitesi

MADDE 42 – (1) Doktora yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için, ilgili ABD kurulu önerisi ve EYK kararı ile sınav tarihini izleyen bir ay içinde, bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi, üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka, farklı bir ABD'den en az bir üye yer alır. İkinci tez danışmanının olması durumunda, ikinci tez danışmanı, dilerse komite toplantılarına izleyici olarak katılabilir.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, danışmanın gerekçeli görüşü alınarak ilgili ABD başkanlığının önerisi ve EYK kararı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 43 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini, tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu, sözlü savunmadan en az 15 gün önce komiteyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddine salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, ilgili ABD başkanlığınca, tez önerisi savunmasını izleyen üç işgünü içinde, ilgili enstitüye bir tutanakla bildirilir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Tez önerisini altı ay içinde savunmayan öğrencinin önerisi reddedilmiş sayılır.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen veya geçerli bir mazereti olmaksızın bu maddede belirtilen sürelerde tez önerisi savunmasına girmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Herhangi bir sebeple danışmanı değiştirilen öğrenciye ek süre verilmez, geçen süre azami süresinden sayılır.

(5) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komiteyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 44 – (1) Doktora programındaki bir öğrenci, tezini, Senato tarafından belirlenen esaslara uygun biçimde yazmak ve belirlenen tarihte jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alarak danışmana ve jüriyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalın tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez EYK'ya gönderilir. Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için en az üç tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(2) Doktora tez jürisi, uzmanlık alanları göz önünde bulundurularak ilgili ABD kurulunun önerisi ve EYK kararı ile atanır. Jüri en az ikisi yurt içi veya yurt dışından başka bir yükseköğretim kurumundaki ilgili ABD'den olmak üzere toplam beş asıl ve en az biri yurt içi veya yurt dışından başka bir yükseköğretim kurumundaki ilgili ABD'den olmak üzere iki yedek öğretim üyesinden oluşur. Tez izleme komitesinde yer alan üyeler bu jürinin doğal üyeleridir.

(3) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin üç nüshasını ABD aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

(4) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren, en geç bir ay içinde tezi bilimsel içerik açısından inceleyerek tez hakkındaki görüşlerini yazılı rapor olarak hazırlarlar ve öğrenciyi tez savunma sınavına alırlar. İlgili jürinin gerekçeli kararı ile savunma sınavı bir ay ertelenebilir. Erteleme kararı bilgisi jüri toplantı süresinin en geç son günü danışman tarafından ilgili enstitüye yazılı olarak bildirilir. Süresi içinde tez savunmasının yapılamaması durumunda EYK resen yeni bir jüri belirler. Jüri üyeleri sınavdan önce toplanarak, tez hakkındaki raporlarını jüri başkanına sunarlar. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma sınavı dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Dinleyiciler; öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşur. Jüri üyelerinden tez izleme komitesi üyeleri hariç dilekçe ile mazeretini tez savunma sınavı tarihinden en geç bir gün öncesinden beyan eden asıl üyeler yerine yedek üyeler ilgili ABD başkanlığı tarafından tez savunma sınavına davet edilir. Jüri üyeleri toplandığı halde öğrencinin tez savunmasına girmemesi halinde, durum jüri üyeleri tarafından tutanak altına alınır ve tutanak aynı gün enstitüye teslim edilir. Öğrenci mazeretini belgelendirdiği ve bu mazeret EYK tarafından kabul edildiği takdirde, mazeret süresinin bitiminden itibaren on beş gün içinde yeniden savunmaya alınır. EYK'ya mazeret sunmayan, mazereti kabul edilmeyen ya da mazeretli olsa dahi iki kez tez savunma sınavına girmeyen öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir.

(5) Tez savunma sınavının tamamlanmasından sonra jüri, dinleyicilere kapalı bir oturum yapar ve tez hakkında jüri üyelerinin raporlarını da dikkate alarak, salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Tezi kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirilir. Bu karar, ilgili ABD başkanlığınca tez savunma sınavını izleyen üç işgünü içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(6) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunmada da başarısız bulunan öğrencinin enstitü ile ilişkisi kesilir. Tezde başarılı olamayan öğrencilere talepleri halinde 40 ıncı maddenin on ikinci fıkrasına göre tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(7) Tez savunması sonucunda başarılı bulunan tezin fikri mülkiyet hakkı aksi belirtilmedikçe Üniversiteye aittir.

Diploma

MADDE 45 – (1) Tez savunmasında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla doktora tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil

yönünden uygun bulunan öğrenci doktora diploması almaya hak kazanır. EYK başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen/getiremeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde enstitü ile ilişkisi kesilir.

(2) Doktora diploması üzerinde enstitü ABD'deki programın YÖK tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi, tez kabul edildiği tez sınavı tarihidir.

(3) Öğrencilere diploma ile birlikte İngilizce diploma eki verilir. Diploma eklerinde öğrencinin gördüğü öğrenimin nitelikleri, öğrencinin başarı durumu ve diploma türü belirtilir.

(4) Doktora diploması almaya hak kazanan öğrenci EYK'da doktora yemini eder. Yemin metninin içeriği Senato tarafından belirlenir.

(5) Diplomasını kaybeden ve durumu belgeleyen öğrenciye ikinci ve son kez yeni bir diploma hazırlanarak verilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yeni kurulan ve gelişmekte olan akademik kurumlardaki araştırma görevlileri

MADDE 46 – (1) Yeni kurulan ve gelişmekte olan üniversitelere veya yüksek teknoloji enstitülerine lisansüstü eğitim yapmak amacıyla atanan araştırma görevlileri, ilgili üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünün önerisi, danışmanı ve araştırıcı yetiştirme kurulunun görüşü ve YÖK kararı ile ilgili EYK'nın belirleyeceği koşullara göre lisansüstü programlara kabul edilirler.

Özel anlaşmalar

MADDE 47 – (1) Üniversite ile resmi veya özel kurum ve kuruluşlar arasında yapılan ve Senato tarafından onaylanan özel anlaşmalar çerçevesinde de lisansüstü eğitim yaptırmak amacıyla öğrenci kabul edilir.

Disiplin

MADDE 48 – (1) Lisansüstü öğrencilerin disiplin iş ve işlemleri, 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Tebliğat

MADDE 49 – (1) Eğitim-öğretim, sınavlar ve benzeri konularda ilgili enstitü tarafından yapılan ilanlar öğrencinin şahsına yapılmış sayılır. Öğrenci hakkındaki diğer bireysel işlemler, ilk kayıta öğrenci tarafından yazılı olarak beyan edilen veya daha sonra yazılı bildirimle değiştirilen adresine yollanmak suretiyle tebliğ edilir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 50 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 2547 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Öğrencilerin ders ve tez dönemi için belirlenen azami süreler, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılından itibaren başlar. Lisansüstü eğitimin çeşitli aşamalarında bulunan öğrencilerin süre açısından intibakları ilgili enstitüler tarafından yapılır.

(2) 20/4/2016 tarihinden önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 5 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanmaz.

(3) 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan öğrenciler doktora programlarına başvurabilir.

(4) 20/4/2016 tarihinden önce kayıtlı olup iki lisansüstü programı aynı anda yürütmekte olan öğrenciler, her iki programda da geçerli olmak üzere toplamda en çok iki ortak ders alabilirler. Ancak ders saydırma işlemi EYK kararıyla gerçekleştirilir. Bu iki dersin dışında tamamlanmış herhangi bir programda alınan hiçbir ders başka bir programda yeniden saydırılamaz.

(5) 28/6/2008 tarihinde veya öncesinde bir doktora programına kayıtlı olup da yeterlik sınavına girmemiş veya girip de başaramamış olan öğrenciler; anadilleri dışında YÖK tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan eşdeğeri bir puan aldıklarını belgelemeleri halinde yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar.

(6) Tarsus Üniversitesinde Türkçe Öğretim Merkezi kuruluncaya kadar Türkçe hazırlık programına tâbi olan öğrenciler, Türkçe hazırlık sınıfı eğitimini, Mersin Üniversitesi ile yapılan protokol kapsamında Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde alır. Protokol süresince öğrenciler, 29/7/2015 tarihli ve 29429 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği hükümlerine tâbi olur.

Yürürlük

MADDE 51 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarsus Üniversitesi Rektörü yürütür.